

Szkoła w Kroczewie KPMS cz. I

W bogatej literaturze historycznej dotyczącej tematyki oświaty i szkolnictwa nie znajdujemy zbyt wielu materiałów i potwierdzeń dotyczących wcześniejszych świadectw powstania szkoły bądź podobnych form odnoszących się do Kroczewa i okolic. Działania wojenne w różnych okresach czasowych armii: pruskiej, rosyjskiej, niemieckiej przyczyniały się do niszczenia zabudowań Kroczewa i okolic. Szczególnie budynek kościoła i przyległych zabudowań ulegał częstym zniszczeniom i spaleniom. Ostatnim aktem barbarzyństwa było spalenie w m-c wrzesień / listopad **1944r.** wielu bezcennych dokumentów kościelnych oraz innych archiwaliów stanowiących dorobek kościoła i parafii kroczewskiej. W pośpiechu, faszystowski okupant likwidował *Amt (niemiecki Urząd Gminny)* mieszczący się w tym czasie w budynku plebanii i tzw. organistówki. Palono więc wszystko: niemiecką dokumentację urzędową, po wszelkie inne dokumenty znajdujące się w tych miejscach. Podobna sytuacja wystąpiła w budynku szkoły powszechnej, gdzie faszystowscy żołnierze spalali dokumentację po znajdującej się w tym czasie Fligerschule (*Szkoła lotnicza*), a przy okazji nie oszczędzili starych archiwaliów dawnej szkoły oraz dokumentacji odnoszącej się bezpośrednio do nowego budynku szkoły powstałego w **1938r.**

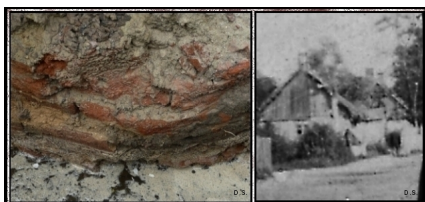

Foto: Fragment starych fundamentów w bliskości obecnego kościoła wyłonił w trakcie prac budowlanych. Kroczewo-2009r. Prawdopodobnie pozostałości dawnego budynku plebanii bądź części zabudowań kościelnych.

Foto: Chata „ przy drodze” w której według przekazów mieściła się jedna z najstarszych izb szkolnych.

Współcześnie budynek nie istnieje. Kroczewo - ok.1930r.

Z perspektywy wieków, nie można wykluczyć, iż w dawnej części kościoła lub starej wiejskiej chacie, mogła istnieć szkoła początkowa prowadzona przez samego proboszcza kościoła bądź nauczyciela mieszkającego w wiejskiej izbie. Pewne namiastki odnajdujemy w informacjach Komisji

Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z ok.

1824r.

które wymieniają

ks. Mikołaja Kulakowskiego

proboszcza

kościół. Ten krótki przekaz, może wskazywać na dwa kierunki. Jeden z nich - zakładając - może być potwierdzeniem o istniejącej szkole, z drugiej zaś strony może być formą kontynuacji dużo wcześniejszych tradycji szkolnych istniejących przy kroczewskim kościele. Z uwagi na brak konkretnych danych, gdyż rządowy Wydział WR i OP bardziej prowadził rejestr szkół początkowych i elementarnych znajdujących się w miastach. Obszary wiejskie w których znajdowały się kościoły i parafie, a posiadały szkołę o małej ilości uczniów, pozostawione były bardziej na indywidualne prowadzenie i dokumentowanie przez samego proboszcza. Typowe zapisy: ilości dzieci, izb lekcyjnych, książek, opłat itd. były najczęściej sporządzane przy wizytacjach diecezjalnych Biskupów lub przeprowadzanych co pewien czas inwentarzach. Prawdopodobnie tego typu informacje - w tym dużo starsze i wcześniejsze - mogły znajdować się w zasobach archiwalnych kościoła, które bezpowrotnie mogły ulec zniszczeniu lub konfiskaty

w czasach panowania carskiego zaborcy jak również działań lat I i II Wojny Światowej.

Wpisany przez O.M.
wtorek, 13 marca 2012 19:13

Wyrażone poglądy w tym zakresie mają jak najbardziej słuszne uzasadnienia. Mogą one przyczynić się do dalszych badań i rozważań, w tym uzupełnienia i poznania nowych faktów, które wzbogaciłyby dotychczasowy stan wiedzy. Byłoby to pięknym ukłonem w kierunku poznania tak wartościowego i znaczącego tematu.

Foto: Fragment mapy: „Plan wsi szlacheckiej Wojny z **1914r.**”. Foto: Współczesny widok z charakterystycznym bardzo ładnym stawem niezmiennym od wielu lat. Wojny -2008r.

Kolejna wzmianka dotycząca szkolnictwa na terenie Kroczewa i okolic pochodzi z **1842r.** Zapisy historyczne wspominają o nauczycielu któremu gospodarze

Wojen i Falbóg Wielkich

udzielali gościny na zimę w postaci zapewnionego noclegu i wyżywienia. Tradycyjne lekcje dla dzieci odbywały się w prywatnych izbach domowych.

W

Kroczewie

-

1887r.

istnieje już szkoła początkowa jednoklasowa, w której lekcje prowadzone były w izbach domowych prywatnych budynków. W systemie jednoklasowego oddziału realizowano program przez lata tzw. kl. I, II, III, IV przy stałym stanie uczniów.

Wpisany przez O.M.
wtorek, 13 marca 2012 19:13

Foto: Budynek nad stawem tzw. „zarządcy majątku”, w którym w różnych latach mieściła się tzw. ochronka, szkolne izby lekcyjne, pokoje w których mieszkał ki
er. p. B. Jabłoński. Kroczewo-1977r. Współcześnie budynek w tej architekturze nie istnieje.

Najprawdopodobniej w tym czasie mogła powstać tzw. **ochronka**, która znajdowała się wg. relacji w „domu nad stawem”. W nawiązaniu do tradycyjnego charakteru szkolnego, przypominała bardziej formę typowego ogniska domowego. Z uwagi na trudności w określeniu dokładnej daty, jedną z przes
łanek może być przekazywana pokoleniowa relacja. (...) Właściciele majątku ziemskiego
p. Kazimierz

i Teresa Czarnowscy

założyli ochronkę dla dzieci pracowników folwarków. Z czasem była dostępna także dla innych dzieci. Dzieci przebywały pod opieką służby dworskiej i miejscowych opiekunek. Przepuszczalnie czas wypełniony był głównie zabawami, czytaniem, teatrykami itp., wycieczkami po parku dworskim i okolicy. Jak wymieniają źródła historyczne, ochronkę w Kroczewie prowadziły również w pewnym okresie siostry zakonne

Zgromadzenia Córek

Maryi

Niepokalanej -

pod kierownictwem generalnej przełożonej -

Matki

Ludwiki

Walerii Gąsiorowskiej

. Ostatnią przesłanką może być fakt istnienia organizacji - koła społecznego- wspierającego miejscową ochronkę i

szkołę. Nie znamy nazwy tej organizacji.

Przypuszczalnie ta

forma w tamtym okresie i dalszych latach miała zapewne pewien wpływ na funkcjonowanie i organizację edukacji dzieci

i młodzieży. To społeczne działanie miało

określony cel i przyszłościowe przesłanki. Kontynuując swój plan, na bazie dotychczasowych doświadczeń, zapewne przyjęto nową nazwę dla organizacji. Kolejne fakty historyczne wyraźnie

wymieniają i zaznaczają

istnienie

Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Kroczewie

.

Przy współudziale szkoły, kościoła oraz innych organizacji działających w tym czasie, pamiętano i wspomagano również biedne rodziny i dzieci. Organizowano kwesty, loterie fantowe, zabawy taneczne, które pozwalały na pozyskiwanie środków finansowych umożliwiających uruchomienie m.in. dożywiania czy zakupu odzieży. Zwłaszcza w okresie ważnych uroczystości szkolnych i kościelnych starano się pomagać bezinteresownie dzieciom z ubogich rodzin. Należy przypomnieć, iż wieś polska w okresie panowania zaborcy rosyjskiego cierpiała wielki niedostatek. Do tego dominujący język rosyjski w urzędach i szkolnictwie w myśl carskiego planu rusyfikacji narodu polskiego.

Szkola w Kroczewie KPMS cz.1

Wpisany przez O.M.
wtorek, 13 marca 2012 19:13

...Działalność...
...Kroczewie, Piastowski orzeł z korena w dłoniach uczennic... Gen...
[tu kliknij](#) [Szkola w Kroczewie Kolo Polskiej Macierzy Szkolnej cz.2](#)